

Uwagi ogólne

1. Prezentowane w dziale dane nie obejmują informacji dotyczących ochrony zdrowia w zakładach karnych, które zamieszczone są w dziale „Wymiar sprawiedliwości”.

2. Dane o ochronie zdrowia resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego prezentuje się oddzielnie w tabl. 5, 6, 8 i 11. W pozostałych tablicach dotyczących ochrony zdrowia — jeśli nie zaznaczono inaczej — dane nie obejmują ww. resortów.

3. Podstawę przemian w systemie opieki zdrowotnej stanowią:

1) ustawa z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408) z późniejszymi zmianami, na mocy której mogą być tworzone publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej.

Publicznym zakładem opieki zdrowotnej jest zakład utworzony przez: ministra lub centralny organ administracji rządowej, Polskie Koleje Państwowe (PKP) — do 2000 r., wojewodę lub jednostkę samorządu terytorialnego, państwową uczelnię medyczną lub państwową uczelnię prowadzącą działalność dydaktyczną w dziedzinie nauk medycznych.

Niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej jest zakład utworzony przez: kościół lub związek wyznaniowy, pracodawcę, fundację, związek zawodowy, samorząd zawodowy, stowarzyszenie, inną krajową lub zagraniczną osobę prawną lub osobę fizyczną, a także spółkę niemającą osobowości prawnej.

Zakładem opieki zdrowotnej jest:

- szpital, zakład opiekuńczo-leczniczy, zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy, hospicjum, sanatorium, prewenterium i inny zakład udzielający całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych,
- przychodnia, ośrodek zdrowia, poradnia,
- pogotowie ratunkowe,
- laboratorium diagnostyczne,
- pracownia protetyki stomatologicznej i ortodoncji,
- zakład rehabilitacji leczniczej,
- żłobek,
- stacja sanitarno-epidemiologiczna,
- inny zakład, spełniający warunki określone w ustawie;

2) ustawa z dnia 5 VII 1996 r. o zawodach pielęgniarki i położnej (jednolity tekst, Dz. U. 2001 Nr 57, poz. 602), na mocy której pielęgniarka lub położna może wykonywać indywidualną praktykę albo indywidualną praktykę specjalistyczną, po uzyskaniu zezwolenia właściwej, ze względu na miejsce wykonywania praktyki, okręgowej rady pielęgniarek i położnych;

3) ustawa z dnia 5 XII 1996 r. o zawodzie lekarza (Dz. U. 1997 Nr 28, poz. 152) z późniejszymi zmianami, na mocy której tworzy się **praktyki lekarskie: indywidualne, indywidualne specjalistyczne i gru-**

General notes

1. The data presented in this chapter do not include information concerning the health care in prisons, which is found in the chapter “Justice”.

2. Data regarding the health care of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Internal Security Agency presented separately in the tables 5, 6, 8 and 11. In the remaining tables concerning health care, data do not include the above mentioned ministries, unless otherwise noted.

3. The legal bases of changes in the health care system are:

1) the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991 (Journal of Laws No. 91, item 408) with later amendments, on the basis of which public and non-public health care facilities can be established.

A public health care facility is a facility established by: a minister or a central body of the government administration, the Polskie Koleje Państwowe (PKP) — until 2000, a voivod or local self-government entity, state institution of higher medical education or a state higher education institution, which is conducting didactic activity in the field of medical sciences.

A non-public health care facility is a facility established by a church or religious association, employer, foundation, trade union, professional self-government, association or other domestic or foreign legal or natural person or by company without legal personality.

A health care facility is a:

- hospital, chronic medical care home, nursing home, hospice, sanatorium, rehabilitation facility as well as any other facility providing 24-hour or regular working-hour health care services,
- out-patient department, health centre, out-patient clinic,
- emergency ambulance service,
- diagnostic laboratory,
- dental prosthetic and orthodontic out-patient clinic,
- rehabilitation treatment centre,
- nursery,
- sanitary epidemiological station,
- any other facility meeting the conditions specified in the law;

2) the Law on the Nursing and Obstetrical Professions, dated 5 VII 1996 (the uniform text, Journal of Laws 2001 No. 57, item 602), on the basis of which a nurse, midwife may establish a private practice or private specialized practice after obtaining the appropriate permit from the respective district council of nurses and obstetricians;

3) the Law on the Occupation of Doctor, dated 5 XII 1996 (Journal of Laws 1997 No. 28, item 152) with later amendments, on the basis of which **individual medical practices, specialized medical practices and group practices**, are created. These

powe. Istotą tej formy jest realizowanie przez prywatne podmioty świadczeń zdrowotnych dla ogółu ludności. Po zarejestrowaniu praktyki lekarz może leczyc pacjentów w ramach środków:

- publicznych, tj. podpisać kontrakt „praktyka lekarska—Narodowy Fundusz Zdrowia (NFZ)” lub „praktyka lekarska—zakład opieki zdrowotnej” (samodzielny publiczny lub niepubliczny, jeśli ma on zawarty kontrakt z NFZ) i świadczyć dla niego określone usługi,
- niepublicznych, tj. pacjenci płacą prywatnie za świadczone usługi albo koszty leczenia pokrywane są z ubezpieczeń dobrowolnych, przez inne podmioty niż NFZ;

4) ustawa z dnia 23 I 2003 r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U. Nr 45, poz. 391) z późniejszymi zmianami, utworzonym z dniem 1 IV 2003 r., który zastąpił działające od 1 I 1999 r. kasy chorych. Ustawa nie wprowadziła zmian odnośnie prawa wyboru lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (tzn. lekarza pierwszego kontaktu lub rodzinnego); świadczenia specjalistyczne udzielane są na podstawie skierowania od lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, z wyjątkiem świadczeń w zakresie m.in.: stomatologii, dermatologii, ginekologii, psychiatrii, okulistyki, onkologii, lecznictwa odwykowego.

4. Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie rejestrów: lekarskich, pielęgniarskich i położnych.

Dane o **pracownikach medycznych** obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy; osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz. Lekarzy, od 2000 r. — pielęgniarki i położne oraz od 1991 r. — farmaceutów wykazano łącznie z osobami odbywającymi staż.

Przez pielęgniarkę należy rozumieć też pielęgniarkę, a przez położną — również położnego.

5. Dane o **zakoładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej** obejmują przychodnie, ośrodki zdrowia i od 2001 r. poradnie (samodzielne). Udzielone porady podaje się w zakresie ww. zakładów.

Rodzaje poradni w zakładach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 III 2000 r. (Dz. U. Nr 30, poz. 379) z późniejszymi zmianami.

Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy stomatologów podaje się łącznie z badaniami profilaktycznymi, od 1991 r. również z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych, a od 1998 r. łącznie z poradami udzielonymi przez lekarzy i lekarzy stomatologów prowadzących praktykę lekarską.

Ponadto w resorcie obrony narodowej porady wykazano łącznie z orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

Do porad chirurgicznych zaliczono (z wyjątkiem ambulatoryjnej opieki zdrowotnej resortu spraw wewnętrznych i administracji) porady udzielone w poradniach urazowo-ortopedycznych oraz do 2001 r. — urologicznych.

6. Pod tabl. 6 prezentuje się informacje (nieujęte w tablicy) dotyczące **praktyk lekarskich i stomatologicznych** działających wyłącznie w ramach środków niepublicznych; dane te oszacowano na podstawie wyników badania reprezentacyjnego podmiotów, w których liczba pracujących nie przekracza 9 osób.

7. Dane o **łóżkach w zakładach stacjonarnej opieki zdrowotnej** dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych (z pełnym wyposażeniem), zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

forms of activity are conducted by private entities rendering health care services for the general population. After the registration of a medical practice, a doctor may treat patients on the basis:

- of public funds, i.e., after signing a "medical practice—National Health Fund" contract or a "medical practice—health care facility" contract (public or non-public if the facility has concluded a contract with a National Health Fund) and to render defined services for it,
- of non-public funds, i.e., the patient pays for services rendered or costs are covered through voluntary insurance by entities other than a National Health Fund;

4) the Law on the General Security in the National Health Fund, dated 23 I 2003 (Journal of Laws No. 45, item 391) with later amendments, created on 1 IV 2003, which replaced health funds working since 1 I 1999. The law did not introduce changes regarding the right of selection of basic health care doctor (i.e. doctor of first contact or family doctor); specialized services are rendered on the basis of a referral from the basic health care doctor excluding services within the scope of, e.g. dentistry, dermatology, gynaecology, psychiatry, oncology, ophthalmology and addiction recovery.

4. Data about persons with the right to practice medical profession are quoted on the basis of the registers of: doctors, nurses and midwives.

Data regarding **medical personnel** include persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character; these persons are counted once regardless of the time worked. Doctors, since 2000 — nurses and midwives and since 1991 — pharmacists were listed together with persons undergoing training.

A nurse should be understood also as a male nurse and midwife — also as a male midwife.

5. Data concerning **facilities of the out-patient health care** include out-patient departments, health centres and since 2001 out-patient clinics (independent). Consultation provided are presented within the scope of above mentioned facilities.

Types of clinics in out-patient health care facilities is given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 27 III 2000 (Journal of Laws No. 30, item 379) with later amendments.

Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, since 1991 also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals, and since 1998 including consultations provided by doctors and dentists conducting medical practice.

Moreover, in regard to the Ministry of National Defence, consultations are presented together with the opinions of military medical commissions.

Consultations provided in orthopaedic trauma clinics as well as until 2001 — urologic are included among surgical consultations (excluding out-patient health care of the Ministry of the Interior and Administration).

6. Information on **medical and dental practices**, funded exclusively by non-public sources is given under table 6; these data are estimated on the basis of a sample survey of entities employing less than 9 persons.

7. Data regarding **beds in in-patient health care facilities** concern permanent beds in patient wards (fully equipped), either occupied or prepared to receive patients.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** obejmują również łóżka na oddziałach szpitalnych przy stacjach pogotowia ratunkowego, natomiast nie obejmują miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków oraz miejsc na oddziałach dziennego pobytu; w resorcie obrony narodowej oraz w resorcie spraw wewnętrznych i administracji — łącznie z miejscami dla noworodków, ponadto w resorcie spraw wewnętrznych i administracji — łącznie z łóżkami na oddziałach dziennego pobytu.

8. W szpitalach ogólnych (tabl. 12) rodzaje oddziałów podano zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 27 III 2000 r. (Dz. U. Nr 30, poz. 379) z późniejszymi zmianami. Do **oddziałów chirurgicznych** zaliczono: chirurgię ogólną, dziecięcą, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, urologię, chirurgię szczękową i kardiochirurgię oraz inne o charakterze chirurgicznym; do **oddziałów zakaźnych** — oddziały obserwacyjno-zakaźne; do **oddziałów gruźlicy i chorób płuc** — oddziały pulmonologiczne.

9. Dane o zakładach psychiatrycznych nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych, oddziałów dziennego pobytu, a także tzw. opieki domowej zapewniającej chorym psychicznie świadczenia z zakresu stacjonarnej opieki zdrowotnej na koszt i pod nadzorem szpitala, lecz poza jego obrębem.

10. Prewentoria — to zakłady przeznaczone dla dzieci i młodzieży wymagających odpowiedniego postępowania profilaktyczno-leczniczego.

11. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń zdrowotnych w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im środki farmaceutyczne i materiały medyczne.

12. Leczniście uzdrowskie obejmuje szpitale i sanatoria wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim naturalne surowce i właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

13. Apteki ogólnodostępne nie obejmują aptek szpitalnych w stacjonarnych zakładach opieki zdrowotnej, które działają na potrzeby tych zakładów.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Punkt apteczny może być prowadzony przez farmaceutę z rocznym stażem lub technika farmaceutycznego z trzyletnim stażem pracy w aptekach ogólnodostępnych.

14. Dane dotyczące szczepień ochronnych informują o odsetku dzieci i młodzieży, które w konkretnym roku podlegały szczepieniom (zgodnie z kalendarzem szczepień) i zostały uodpornione na wybraną chorobę zakaźną.

15. Dane o zachorowaniach w 1995 r. podaje się według Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób, Urazów i Przyczyn Zgonów (IX Rewizja, obowiązująca do 1996 r.), w latach 2000—2003 — według Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja — obowiązująca od 1997 r.).

16. Rodzina zastępcza to rodzina, w której umieszcza się małoletnie dziecko, w celu sprawowania nad nim opieki i jego wychowania, w przypadku gdy rodzice nie spełniają swojej funkcji.

17. Placówki opiekuńczo-wychowawcze dla dzieci i młodzieży prezentuje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 IX 2000 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 900). Wyróżnia ono placówki:

— **wsparcia dziennego** — działają w najbliższym środowisku dziecka, wspierają rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji, zapewniają pomoc rodzinie i dzieciom mającym problemy wychowawcze, zagrożonym przestępczością, demoralizacją lub uzależnieniami. Współpracują ze szkołą, ośrodkami pomocy społecznej i innymi instytucjami w rozwiązywaniu problemów wychowawczych,

Data regarding beds in general hospitals also include beds in hospital wards located near emergency stations, but do not include places (beds and incubators) for newborns as well as places in day wards; in the health service of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration presented data include places for newborns and, in the case of the Ministry of the Interior and Administration, beds in day wards as well.

8. In general hospitals (table 12), types of wards are given in accordance with the decree of the Minister of Health, dated 27 III 2000 (Journal of Laws No. 30, item 379) with later amendments. Included in **surgical wards** are: general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, urology, maxillo-facial and cardiosurgery as well as other surgical wards; in **communicable diseases wards** — communicable diseases wards; in **tubercular and pulmonary wards** — pulmonology wards.

9. Data regarding psychiatric facilities do not include psychiatric wards in general hospitals, day wards as well as so-called home care, providing patient services within the scope of in-patient health care at the cost of and under the supervision of the hospital, but outside it.

10. Rehabilitation facilities are facilities designated for children and youth requiring appropriate preventive and therapeutic treatment.

11. Chronic medical care home and nursing homes provide 24-hour health services within the scope of nursing and rehabilitating persons not requiring hospitalization as well as assure them pharmaceutical agents and medical materials.

12. Health resort treatment includes services rendered by hospitals and sanatoria using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate where the facility is located.

13. Public pharmacies do not include hospital's pharmacies in in-patient health care facilities, which operate for the needs of these.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. Pharmaceutical outlet can be managed by pharmacists with a one year service or pharmaceutical technician with three years service in public pharmacies.

14. Data concerning vaccinations indicate the percentage of children and youth who, in a specific year were vaccinated (in accordance with the vaccination schedule) and became resistant to a given infectious disease.

15. Data regarding incidence of illnesses, in 1995 are presented according to the International Classification of Diseases, Injuries and Causes of Death (ICD-9 Revision — valid until 1996), in 2000—2003 — in accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision — valid since 1997).

16. Foster family is family in which a small child is placed in order to supervise the care and upbringing of the child should the natural parents not meet this obligation.

17. Care and education centres for children and young people are presented in accordance with the decree of Minister of Labour and Social Policy, dated 1 IX 2000 (Journal of Laws No. 80, item 900). Differentiates centres:

— **daily assistance centres** — operate in the immediate vicinity of the child, support the family in meeting its basic obligations and assure assistance to families and children characterised as experiencing behavioural problems, susceptible to criminal behaviour, demoralization or dependencies. Daily assistance centres co-operate with schools, social welfare centres and other institutions in solving behavioural problems,

- **interwencyjne** — zapewniają dzieciom znajdującym się w sytuacji kryzysowej doraźną, całodobową opiekę i wychowanie, kształcenie dostosowane do wieku i możliwości. Przygotowują diagnozę stanu psychofizycznego, sytuacji życiowej oraz opis wskazań do dalszej pracy z dzieckiem,
- **rodzinne** — zapewniają całodobową opiekę i wychowanie w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego do czasu powrotu dziecka do rodziny, umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej lub jego usamodzielnienia,
- **socjalizacyjne** — zapewniają całodobową opiekę i wychowanie dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej, zastępują rodzinę, przygotowują do samodzielnego życia,
- **resocjalizacyjne** — przeznaczone są dla dzieci i młodzieży niedostosowanej społecznie. Zapewniają opiekę i wychowanie, resocjalizację, rewalidację. Umożliwiają leczenie uzależnień i przygotowanie do pracy zawodowej.

18. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami założycielskimi i podmiotami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne, pracodawcy.

Rodzaje domów i zakładów pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 IX 2000 r. (Dz. U. Nr 82, poz. 929).

19. Dane o świadczeniach pomocy społecznej dotyczą: pomocy organizowanej i świadczonej przez administrację rządową, zadań zleconych gminom, zadań własnych gmin oraz zadań realizowanych przez powiatowe centra pomocy rodzinie (ustawa z dnia 29 XI 1990 r. o pomocy społecznej, jednolity tekst Dz. U. 1998 Nr 64, poz. 414, z późniejszymi zmianami).

20. Renta socjalna przysługuje:

- osobie pełnoletniej i całkowicie niezdolnej do pracy z powodu inwalidztwa powstałego przed ukończeniem 18 roku życia,
- osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu inwalidztwa powstałego w trakcie nauki w szkole ponadpodstawowej lub w szkole wyższej, przed ukończeniem 25 roku życia, a także w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 X 2003 r. ustawy o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135, poz. 1268) dane prezentowane w tabl. 28 obejmują okres od 1 I do 30 IX 2003 r. Na mocy tej ustawy od 1 X 2003 r. renta finansowana jest ze środków budżetu państwa (wyplacana przez organy emerytalno-rentowe) i podawana jest w ujęciu brutto, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- **intervention centres** — provide children in an immediate crisis situation 24-hour care as well as education adapted to age and abilities. Intervention centres diagnose the psychophysical state of a given child, the child's living conditions as well as recommend the further course of working with the child,
- **family centres** — provide 24-hour care in conditions similar to a normal home environment until the child is returned to the family, adopted or become independent,
- **socialization centres** — provide 24-hour care to children totally or partially without parental care, fulfil the function of family and prepare children to live an independent life,
- **resocialization centres** — are designated for socially maladjusted children and adolescents. Resocialization centres provide care, resocialize youth and re-instil self-worth in youth. Moreover, they provide assistance in the treatment of addictions and prepare youth for professional employment.

18. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions, for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons, employers.

Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the ordinance of the Ministry of Labour and Social Policy, dated 15 IX 2000 (Journal of Laws No. 82, item 929).

19. Data on social benefits concern: support, which is organized and provided by government administration, tasks assigned to gminas, own tasks of gminas and tasks implemented by powiat centres for family support (Law on Social Welfare, dated 29 XI 1990, uniform text Journal of Laws 1998 No. 64, item 414, with later amendments).

20. A disability welfare pension is directed to:

- minors completely unable to work due to a disability acquired before the age of 18,
- persons completely unable to work due to a disability acquired during the course of studies in a school above the primary level or an institution of higher education, under age of 25 as well as during the course of doctoral or scientific studies.

In connection with the Law on Disability Welfare Pension, which came in force on 1 X 2003 (Journal of Laws No. 135, item 1268) data presented in table 28 include the period from 1 I to 30 IX 2003. On the basis of the above mentioned law, since 1 X 2003 pension is financed with funds from the state budget (paid by retirement and pension organs) and is given in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes.

TABL. 1 (275). **POSIADAJĄCY PRAWO WYKONYWANIA ZAWODU MEDYCZNEGO^a W 2003 R.**

Stan w dniu 31 XII

*ENTITLED TO PRACTICE MEDICAL PROFESSION^a IN 2003.**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bez- względnych <i>In absolute numbers</i>	SPECIFICATION
Lekarze	122429	Doctors
Lekarze stomatolodzy	32655	Dentists
Pielęgniarki	265200	Nurses
Położne	32276	Midwives

a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 368.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a See general notes, item 4 on page 368.

Source: data of the Ministry of Health.

Uwaga do tablic 2—6

Dane nie obejmują osób, dla których głównym miejscem pracy jest praktyka: pielęgniarska lub położnej oraz lekarska; patrz uwagi ogólne, ust. 3, pkt 2) i 3) na str. 367.

Note to tables 2—6

Data do not include persons for whom the primary workplace is a nurses or midwives practice as well as a medical practice; see general notes, item 3, points 2) and 3) on page 367.

TABL. 2 (276). **PRACOWNICY MEDYCZNI**

Stan w dniu 31 XII

*MEDICAL PERSONNEL**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2002	2003	SPECIFICATION
Lekarze	85031	88070	87617	Doctors
w tym kobiety	46071	47578	47256	of which women
Lekarze stomatolodzy	11758	10775	10737	Dentists
w tym kobiety	8911	8131	7948	of which women
Farmaceuci	22161	24421	25217	Pharmacists
w tym kobiety	19510	21002	21631	of which women
Felczery	374	294	197	Barber-surgeons
Pielęgniarki	189632	185892	181291	Nurses
w tym magistrów pielęgniarstwa		4437	4866	of which master of nursing
Położne	21997	21743	21129	Midwives

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 3 (277). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**

Stan w dniu 31 XII

*DOCTORS SPECIALISTS^a**As of 31 XII*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2002	2003	2000	2002	2003	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym ze specja- lizacją II stopnia <i>of which with grade II specialization</i>			
OGÓŁEM w tym specjaliści w zakresie:	70969	74390	73952	43995	48038	50703	TOTAL <i>of which specialists in the field of:</i>
Anestezjologii i intensywnej terapii	3873	4069	3930	2353	2617	2790	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	9340	9743	9336	6104	6648	6718	Surgery ^b
Chorób płuc	1612	1699	1723	1362	1460	1509	Pulmonary diseases
Chorób wewnętrznych	12755	12910	12095	5973	6365	6300	Internal diseases
Dermatologii ^c i wenerologii	1546	1683	1684	827	939	1021	Dermatology ^c and venereology
Kardiologii	850	942	1172	850	942	1172	Cardiology
Medycyny rodzinnej	2937	3665	4436	2937	3665	4436	Family medicine

a Lekarze, którzy uzyskali uprawnienia specjalistyczne I i II stopnia. *b* Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej i szczękowej oraz kardiochirurgii. *c* Łącznie ze specjalistami dziecięcymi.*a* Doctors who obtained specialists grade I and II qualifications. *b* General, paediatrics and thoracic surgery, orthopaedic and traumatological surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic and maxillary surgery as well as cardiosurgery. *c* Including children's specialists.

TABL. 3 (277). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2002	2003	2000	2002	2003	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym ze specja- lizacją II stopnia <i>of which with grade II specialization</i>			
Neurologii ^{cd}	2703	2899	2914	1678	1877	1999	Neurology ^{cd}
Okulistyki	2675	2858	2802	1485	1638	1741	Ophthalmology
Onkologii ^e	98	95	112	80	82	108	Oncology ^e
Otolaryngologii ^c	2327	2405	2418	1320	1410	1490	Otolaryngology ^c
Pediatrici	8238	8252	7891	3634	3802	3724	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	5861	6217	6146	3944	4271	4321	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii ^c	2531	2616	2499	1462	1659	1722	Psychiatry ^c
Radiodiagnostyki ^f	2730	2762	2736	1517	1550	1721	Radiodiagnostics ^f
LEKARZE SPECJALIŚCI W % OGÓŁU LEKARZY	83,5	84,5	82,8	51,7	54,5	56,8	SPECIALISTS IN % OF TOTAL DOC- TORS

a Lekarze, którzy uzyskali uprawnienia specjalistyczne I i II stopnia. *c* Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. *d–f* Również: *d* — neuropatologii, *e* — patologii onkologicznej, *f* — radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Doctors who obtained specialists grade I and II qualifications. *c* Including children's specialists. *d–f* Also: *d* — neuropathology, *e* — oncological pathology, *f* — oncological radiotherapy and children's radiology.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 4 (278). **LEKARZE SPECJALIŚCI STOMATOLOGII^a**

Stan w dniu 31 XII

DENTAL SPECIALISTS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2002	2003	2000	2002	2003	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym ze specja- lizacją II stopnia <i>of which with grade II specialization</i>			
OGÓŁEM	6319	7734	8642	2100	2484	2790	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:							<i>of which specialists in the field of:</i>
Chirurgii stomatologicznej	590	706	790	249	312	346	<i>Dental surgery</i>
Chirurgii szczękowej	145	169	179	120	143	151	<i>Maxillary surgery</i>
Ortodoncji	367	462	572	367	462	572	<i>Orthodontics</i>
Paradontologii	103	145	182	103	145	182	<i>Paradontics</i>
Protetyki stomatologicznej	508	583	654	508	583	654	<i>Dental prosthetics</i>
Stomatologii ogólnej	3637	4628	5176	x	x	x	<i>General dentistry</i>
Stomatologii dziecięcej	254	271	304	148	184	207	<i>Children's dentistry</i>
Stomatologii zachowawczej	570	619	640	570	619	640	<i>Restorative dentistry</i>
LEKARZE SPECJALIŚCI STOMA- TOLOGII W % OGÓŁU LEKARZY STOMATOLOGÓW	53.7	71.8	61.7	17.9	23.1	19.9	DENTAL SPECIALISTS IN % OF TOTAL DENTISTS

a Lekarze stomatolodzy, którzy uzyskali uprawnienia specjalistyczne I i II stopnia.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

a Dental specialists who obtained specialists grade I and II qualifications.

Source: data of the Ministry of Health.

TABL. 5 (279). **PRACOWNICY MEDYCZNI RESORTU OBRONY NARODOWEJ
ORAZ RESORTU SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

Stan w dniu 31 XII

**MEDICAL PERSONNEL OF THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE AND THE MINISTRY
OF THE INTERIOR AND ADMINISTRATION**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2002	2003	2000	2002	2003	SPECIFICATION
	resort obrony narodowej <i>Ministry of National Defence</i>			resort spraw wewnętrznych i administracji <i>Ministry of the Interior and Administration^a</i>			
Lekarze	3700	3783	3765	1600	1312	1358	<i>Doctors</i>
Lekarze stomatolodzy . .	558	528	524	142	40	33	<i>Dentists</i>
Farmaceuci	191	128	121	57	48	47	<i>Pharmacists</i>
Pielęgniarki	5070	4595	4563	3030	2856	2851	<i>Nurses</i>
Położne	221	198	198	146	122	133	<i>Midwives</i>

^a Łącznie z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Źródło: dane Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

^a Including the Internal Security Agency.

Source: data of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Internal Security Agency.

TABL. 6 (280). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a RESORTU OBRONY NARODOWEJ
ORAZ RESORTU SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

Stan w dniu 31 XII

**DOCTORS SPECIALISTS^a OF THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE AND THE MINISTRY
OF THE INTERIOR AND ADMINISTRATION**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2002	2003	2000	2002	2003	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym ze specja- lizacją II stopnia <i>of which with grade II specialization</i>			

RESORT OBRONY NARODOWEJ
MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE

OGÓŁEM	3544	3485	3485	2111	1269	1269	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:							of which specialists in the field of:
Organizacji ochrony zdrowia wojsk	194	114	116	103	50	50	Military health care organization
Medycyny lotniczej	132	167	169	40	60	60	Aviation medicine
Medycyny morskiej	19	53	51	7	14	14	Naval medicine
Anestezjologii i intensywnej terapii	175	159	163	122	50	54	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	570	516	520	332	138	144	Surgery ^b
Chorób wewnętrznych	668	348	332	369	220	231	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	105	98	91	63	32	32	Dermatology and venereology
Neurologii	177	172	168	112	73	78	Neurology
Okulistyki	147	148	147	83	48	48	Ophthalmology
Otolaryngologii	168	173	165	102	56	59	Otolaryngology
Pediatrici	206	161	164	97	56	56	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	159	142	136	89	58	58	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii	105	83	78	72	30	30	Psychiatry
Radiodiagnostyki	150	147	144	106	57	57	Radiodiagnostics
LEKARZE SPECJALIŚCI W % OGÓ- ŁU LEKARZY	95,8	92,1	92,6	57,1	33,5	33,7	SPECIALISTS IN % OF TOTAL DOC- TORS

^a Lekarze, którzy uzyskali uprawnienia specjalistyczne I i II stopnia. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, urazowo-ortopedycznej, szcękowej i neurochirurgii.^a Doctors, who obtained specialists grade I and II qualifications. ^b General, paediatrics, orthopaedic trauma surgery, maxillary surgery and neurosurgery.

TABL. 6 (280). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a RESORTU OBRONY NARODOWEJ
ORAZ RESORTU SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

**DOCTORS SPECIALISTS^a OF THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE AND THE MINISTRY
OF THE INTERIOR AND ADMINISTRATION (cont.)**

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2002	2003	2000	2002	2003	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			w tym ze specja- lizacją II stopnia <i>of which with grade II specialization</i>			

RESORT SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI^f
MINISTRY OF THE INTERIOR AND ADMINISTRATION^f

OGÓŁEM	1427	1137	1160	910	770	780	TOTAL
w tym specjaliści w zakresie:							<i>of which specialists in the field of:</i>
Anestezjologii i intensywnej terapii	87	71	72	66	51	57	Anesthesiology and intensive therapy
Chirurgii ^b	204	177	174	143	139	135	Surgery ^b
Chorób wewnętrznych	338	303	289	176	196	185	Internal diseases
Dermatologii i wenerologii	28	18	17	21	14	12	Dermatology and venereology
Neurologii	72	55	54	45	38	41	Neurology
Okulistyki	42	28	26	30	21	19	Ophthalmology
Otolaryngologii	46	38	34	30	27	24	Otolaryngology
Pediatrici	84	59	50	40	25	24	Paediatrics
Położnictwa i ginekologii	81	62	61	61	53	46	Obstetrics and gynaecology
Psychiatrii	34	32	29	22	18	14	Psychiatry
Radiodiagnostyki	68	59	58	41	37	38	Radiodiagnostics
LEKARZE SPECJALIŚCI W % OGÓ- ŁU LEKARZY	89,3	86,7	85,4	56,9	58,7	57,4	SPECIALISTS IN % OF TOTAL DOC- TORS

^a Lekarze, którzy uzyskali uprawnienia specjalistyczne I i II stopnia. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, urazowo-ortopedycznej, szczękowej i neurochirurgii. ^c Łącznie z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Źródło: dane Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

^a Doctors, who obtained specialists grade I and II qualifications. ^b General, paediatrics, orthopaedic trauma surgery, maxillary surgery and neurosurgery. ^c Including the Internal Security Agency.

Source: data of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Internal Security Agency.

TABL. 7 (281). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**OUT-PATIENT HEALTH CARE^aA. OGÓŁEM
TOTAL

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003			SPECIFICATION
				ogółem total	zakłady facilities		
					pub- liczne public	niespub- liczne non- -public	
ZAKŁADY OPIEKI ZDROWOT- NEJ (stan w dniu 31 XII)	9785	8188	10361	11978	3575	8403	HEALTH CARE INSTITUTIONS (as of 31 XII)
Miasta	6473	5468	7542	8925	2131	6794	Urban areas
Wieś	3312	2720	2819	3053	1444	1609	Rural areas
PRAKTYKI LEKARSKIE ^b (stan w dniu 31 XII)	x	5080	7004	7847	x	7847	MEDICAL PRACTICES ^b (as of 31 XII)
Miasta	x	4211	5642	6337	x	6337	Urban areas
Wieś	x	869	1362	1510	x	1510	Rural areas

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 368. ^b Dane obejmują podmioty, które podpisały kontrakty z kasami chorych, a od 1 IV 2003 r. z NFZ lub z zakładami opieki zdrowotnej (patrz uwagi ogólne, ust. 3, pkt 3) i 4) na str. 367); łącznie z praktykami lekarskimi przeprowadzającymi badania profilaktyczne w zakresie służby medycyny pracy (w 2000 r. — tylko w miastach).^a See general notes, item 5 on page 368. ^b Data concern entities that have signed contract with health funds, since 1 IV 2003 — with National Health Fund or health care facilities (see general notes, item 3, point 3) and 4) on page 367); including medical practices conducted within the framework of occupational medicine (in 2000 — only in urban areas).

TABL. 7(281). AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a (dok.)OUT-PATIENT HEALTH CARE^a (cont.)

A. OGÓŁEM (dok.)

TOTAL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003			SPECIFICATION
				ogółem total	zakłady facilities		
					pub- liczne public	niepub- liczne non- -public	
PORADY UDZIELONE^c w tys.	246042	234805	238933	251683	101138	150545	CONSULTATIONS PROVIDED^c in thous.
Lekarskie	207128	209085	215942	224609	95213	129396	Doctors
W tym specjalistyczne	67270 ^d	68365	82462	85707	46635	39072	of which specialized
Stomatologiczne	38914	25720	22991	27074	5925	21149	Stomatological
W zakładach opieki zdrowotnej w miastach	208047	182395	183044	192594	84140	108454	In health care institutions in urban areas
lekarskie	176372	165839	170227	176667	79593	97074	doctors
stomatologiczne	31675	16556	12817	15927	4547	11380	stomatological
W tym w lecznictwie podstawo- wym ^e	83301	56368	90288	101080	31446	69634	Of which in basic care ^e
W zakładach opieki zdrowotnej na wsi	37995	35583	34469	35538	16998	18540	In health care institutions in rural areas
Lekarskie	30756	32355	32441	33218	15620	17598	Doctors
Stomatologiczne	7239	3228	2028	2320	1378	942	Stomatological
W ramach praktyk lekarskich^b	x	16827	21420	23551	x	23551	On the basis medical practi- ces^b
lekarskie	x	10891	13275	14724	x	14724	doctors
stomatologiczne	x	5936	8145	8827	x	8827	stomatological
Miasta	x	12537	16452	18387	x	18387	Urban areas
Wieś	x	4290	4968	5164	x	5164	Rural areas
PORADY UDZIELONE NA 1 MIESZKANCA^f	6,4	6,1	6,2	6,6	x	x	PER CAPITA CONSULTATIONS PROVIDED^f
Lekarskie	5,4	5,4	5,6	5,9	x	x	Doctors
Stomatologiczne	1,0	0,7	0,6	0,7	x	x	Stomatological

B. Z OGÓŁEM — LECZNICTWO SPECJALISTYCZNE W ZAKŁADACH OPIEKI ZDROWOTNEJ
W MIASTACH

OF TOTAL — SPECIALIZED MEDICAL CARE IN HEALTH CARE INSTITUTIONS IN URBAN AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2001	2002	2003			SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>			zakłady <i>facilities</i>		
				publiczne <i>public</i>	niepubliczne <i>non-public</i>	
	w tys. <i>in thous.</i>					
Porady udzielone	74940	88658	86787	48095	38692	Consultations provided
w tym poradnie:						<i>of which of patient clinics:</i>
Chirurgiczne	12741	12223	12683	8867	3816	<i>Surgical</i>
Ginekologiczne	6601	9655	9759	4740	5019	<i>Gynaecological</i>
Pediatryczne	895	778	613	285	328	<i>Paediatric</i>
Gruźlicy i chorób płuc	1861	1903	1794	1365	429	<i>Tubercular and pulmonary</i>
Dermatologiczne	4611	5047	4895	2644	2251	<i>Dermatological</i>
Otolaryngologiczne	5300	5524	5536	2995	2541	<i>Otolaryngological</i>
Okulistyczne	7317	7737	7739	3983	3756	<i>Ophthalmological</i>
Neurologiczne	4022	4371	4531	2673	1858	<i>Neurological</i>
Zdrowia psychicznego	3647	3851	4090	2484	1606	<i>Psychiatric</i>
Stomatologiczne	6581	12817 ^g	8901	2373	6528	<i>Stomatological</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 368. ^b Notka patrz na str. 374. ^c Od 2000 r. dotyczy porad refundowanych przez kasy chorych, a od 1 IV 2003 r. — przez NFZ (środki publiczne), jak i opłacanych przez pacjentów (środki niepubliczne). ^d Bez porad udzielonych w przychodniach służby medycyny pracy. ^e W latach 1995 i 2000 dotyczy wyłącznie porad udzielonych w przychodniach dla ogółu ludności. ^f Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 34. ^g Wszystkie porady stomatologiczne zaliczono do lecznictwa specjalistycznego.

U w a g a. Ponadto szacuje się, że w 2003 r. działało — wyłącznie w ramach środków niepublicznych — 21,1 tys. praktyk lekarskich i 6,7 tys. praktyk stomatologicznych (odpowiednio: w 2000 r. — 24,0 tys. i 8,1 tys., w 2002 r. — 22,3 tys. i 7,0 tys.), w których udzielono 14469 tys. porad lekarskich i 5236 tys. porad stomatologicznych (odpowiednio: w 2000 r. — 13791 tys. i 5353 tys., w 2002 r. — 13016 tys. i 5729 tys.).

^a See general notes, item 5 on page 368. ^b See footnote on page 374. ^c In 2000–2002 concern consultations refunded by health funds, since 1 IV 2003 — National Health Fund (public funds) and paid by patients (non-public funds). ^d Excluding consultations provided in occupational medicine out-patient departments. ^e In 1995 and 2000 concern consultations provided exclusively in general public out-patient departments. ^f See general notes to the Yearbook, item 13 on page 34. ^g All stomatological consultations were in the specialized treatment.

N o t e. Moreover it is estimated that in 2003, 21,1 thous. medical practices and 6,7 thous. dental practices operated on the basis of non-public funds (24,0 thous. and 8,1 thous. in 2000, 22,3 thous. and 7,0 thous. in 2002), within the framework of these practices 14469 thous. medical consultations and 5236 thous. dental consultations were granted (13791 thous. and 5353 thous. in 2000, 13016 thous. and 5729 thous. in 2002).

TABL. 8 (282). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA RESORTU OBRONY NARODOWEJ ORAZ RESORTU SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**OUT-PATIENT HEALTH CARE OF THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE
AND THE MINISTRY OF THE INTERIOR AND ADMINISTRATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003	1995	2000	2002	2003	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) facilities (as of 31 XII)				porady ^a udzielone w tys. consultations ^a provided in thous.				
RESORT OBRONY NARODOWEJ MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE									
Przychodnie	56	52	49	252 ^b	4328,7	6344,8	4807,4	5765,5 ^c	Out-patient departments
Specjalistyczne	29	30	30	30	1547,0	3238,4	2344,2	2366,2	Specialized
Polikliniki	27	22	19	19	2781,7	3106,4	2463,2	2396,1	Polyclinics
Gabinety w przychodniach specjalistycznych i polikli- nikach	1173	1652	1460	1556	4328,7	6344,8	4807,4	4762,3	Doctors offices in speciali- zed out-patient depart- ments and polyclinics
w tym:									of which:
Chirurgiczne	99	156	135	134	459,8	560,4	399,9	390,4	Surgical
w tym:									of which:
urazowo-ortopedyczne	32	51	43	47	196,1	257,9	181,5	173,3	orthopaedic trauma
urologiczne	19	42	36	41	46,9	100,1	73,7	74,7	urological
Gruźlicy i chorób płuc	13	22	20	29	28,0	44,5	25,7	26,4	Tubercular and pulmonary
Dermatologiczne	43	53	50	61	209,0	210,7	162,8	163,3	Dermatological
Laryngologiczne	60	68	58	61	329,6	274,2	169,0	149,3	Otolaryngological
Okulistyczne	57	69	61	55	358,7	354,6	225,6	232,4	Ophthalmological
Neurologiczne	56	65	52	45	275,9	207,5	124,7	130,7	Neurological
Zdrowia psychicznego	36	54	46	38	122,8	162,0	92,5	89,3	Psychiatric
Ginekologiczne	55	70	62	65	156,7	243,7	215,6	211,6	Gynaecological
Pediatryczne	111	143	111	114	316,2	401,0	374,8	371,9	Paediatric
Internistyczne	176	325	311	317	809,7	2241,4	1547,5	1528,7	Internal medicine
w tym kardiologiczne	25	47	42	45	55,8	106,9	70,6	68,3	of which cardiological
Stomatologiczne	255	265	217	268	783,8	562,8	465,1	459,7	Stomatological
RESORT SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI ^d MINISTRY OF THE INTERIOR AND ADMINISTRATION ^d									
Przychodnie	53	45	40	40	3505,7	4200,9	3485,1	3518,2	Out-patient departments
Ambulatoria	369	127	111	107	1117,1	657,9	607,4	473,8	Ambulatory departments
Poradnie w przychodniach i ambulatoriach	765	834	769	829	4622,8	2767,1	2314,0	2405,6	Out-patient clinics in out-pa- tient departments and am- bulatory departments
w tym:									of which:
Chirurgiczne	53	45	39	49	192,8	148,5	114,2	136,2	Surgical
Urazowo-ortopedyczne	26	32	33	33	88,1	102,1	103,7	111,8	Orthopaedic trauma
Urologiczne	17	26	26	25	28,3	43,7	51,3	55,2	Urological
Dermatologiczne	48	46	40	36	146,2	141,0	133,6	133,3	Dermatological
Laryngologiczne	52	50	41	40	209,9	159,4	127,7	135,1	Otolaryngological
Ginekologiczne	59	52	48	46	186,8	208,3	194,2	196,0	Gynaecological
Pediatryczne	65	4	3	2	446,2	20,1	13,0	7,0	Paediatric
Internistyczne	58	19	20	8	623,2	39,0	37,5	24,5	Internal medicine
Kardiologiczne	26	29	31	31	106,6	83,2	73,5	87,8	Cardiological
Stomatologiczne	50	141	95	78	697,9	483,4	276,9	230,8	Stomatological
Zespoły lekarzy pierwszego kontaktu	x	183	163	125	x	2091,7	1778,5	1586,4 ^e	Groups of first contact doc- tors

^a Od 2000 r. dotyczy porad refundowanych przez kasy chorych, a od 1 IV 2003 r. — przez NFZ (środki publiczne), jak i opłacanych przez pacjentów (środki niepubliczne); łącznie z poradami udzielonymi w ramach praktyk lekarskich, które podpisały kontrakty z kasą chorych, a od 1 IV 2003 r. z NFZ lub z zakładami opieki zdrowotnej (patrz uwagi ogólne, ust. 3, pkt 3) i 4) na str. 367). ^b, ^c Łącznie z ambulatoriami i izbami chorych nieuwzględnionymi w dalszym podziale: ^b — 203 zakłady, ^c — 1003,2 tys. porad. ^d Łącznie z Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego. ^e W tym 265,3 tys. porad pediatrycznych udzielonych przez lekarzy pierwszego kontaktu.

Źródło: dane Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

^a Since 2000 concern consultations refunded by health funds, in 2003 — by National Health Fund (public funds) and paid by patients (non-public funds); including consultations provided within the framework of medical practices that have signed contract with health funds, since 1 IV 2003 — with National Health Fund or health care facilities (see general notes, item 3, point 3) and 4) on page 367). ^b, ^c Including ambulatory departments and infirmaries are not considered further: ^b — 203 facilities, ^c — 1003,2 thous. consultations. ^d Including the Internal Security Agency. ^e Of which 265,3 thous. paediatric consultations granted by first contact doctors.

Source: data of the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Internal Security Agency.

TABL. 9 (283). **SŁUŻBA MEDYCYNY PRACY^a**
OCCUPATIONAL MEDICINE^d

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII)	1991	1104	611	942	Out-patient departments (as of 31 XII)
Praktyki lekarskie ^b	x	1540	1724	1856	Medical practices ^b
Porady udzielone w tys.	24627	13909	10304	10168	Consultations provided in thous.
lekarskie	20691	12913	9368	9153	medical
stomatologiczne	3936	996	936	1015	dental
w tym w ramach badań profilaktycznych	5938	6644	5901	6213	of which within the framework of preven- tive examinations
Porady udzielone na 100 osób objętych opieką przychodni ^c przez:					Consultations provided per 100 persons in a given out-patient department ^c by:
lekarzy	465	220	191	185	doctors
lekarzy stomatologów	87	17	5	2	dentists

^a Ujęta również w tabl. 7 na str. 374; w 1995 r. bez przychodni przy nieprzemysłowych zakładach pracy (np. urzędach administracji państwowej, bankach). ^b Patrz notka *b* do tabl. 7 na str. 374. ^c W 1995 r. bez Kolejowej Służby Zdrowia.

^a Also shown in table 7 on page 374; in 1995 excluding out-patient departments located at non-industrial workplaces (e.g. state administration offices, banks). ^b See footnote *b* to table 7 on page 374. ^c In 1995 excluding Railroad Health Service.

TABL. 10 (284). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003	SPECIFICATION
ZAKŁADY — stan w dniu 31 XII FACILITIES — as of 31 XII					
Szpitala ogólne	705	716	739	732	General hospitals
Szpitala psychiatryczne	48	51	50	50	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	10	11	13	14	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	34	44	47	48	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	—	3	3	3	Regional centres of forensic psychiatry
Sanatoria gruźlicy i chorób płuc	13	2	3	—	Sanatoria for persons with tuberculosis and pulmonary diseases
Prewentoria	9	2	1	1	Rehabilitation facilities
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	x	126	174	190	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^{bc}	x	60	100	104	Nursing homes ^{bc}
Hospicja	x	26	41	47	Hospice
Sanatoria rehabilitacyjne	33	26	28	27	Rehabilitation sanatoria

ŁÓŻKA W ZAKŁADACH — stan w dniu 31 XII
BEDS IN FACILITIES — as of 31 XII

Szpitala ogólne	213969	190952	188038	186043 ^d	General hospitals
Szpitala psychiatryczne	28965	23728	22323	21280	Psychiatric hospitals
Ośrodki leczenia odwykowego	700	674	1102	915	Detoxification centres
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	970	1451	1969	2322	Addiction recovery centres
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	—	209	180	209	Regional centres of forensic psychiatry
Sanatoria gruźlicy i chorób płuc	2479	210	234	—	Sanatoria for persons with tuberculosis and pulmonary diseases
Prewentoria	955	160	36	36	Rehabilitation facilities
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	x	9633	11623	13387	Chronic medical care homes ^b
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^{bc}	x	2372	3642	3863	Nursing homes ^{bc}
Hospicja	x	451	849	901	Hospice
Sanatoria rehabilitacyjne	4115	3601	3600	3694	Rehabilitation sanatoria
Lecznictwo uzdrowiskowe ^e	30236	30000	31527	31802	Health resort treatment ^e
w tym szpitale	11252	10057	10296	10395	of which hospitals

^a W przypadku szpitali informacje o łóżkach i leczonych podano łącznie z zamiejscowymi oddziałami szpitalnymi. ^b ^c W 2000 r.: ^b — bez zakładów typu psychiatrycznego, ^c — łącznie z zakładami leczniczo-wychowawczymi. ^d Ponadto 12593 miejsca (łóżka i inkubatory) dla noworodków oraz 2847 miejsc na oddziałach dziennego pobytu. ^e Przeciętna liczba łóżek czynnych w ciągu roku.

^a In the case of hospitals, information concerning beds and patients is given together with hospital branches located in other places. ^b ^c In 2000: ^b — excluding nursing homes psychiatric types, ^c — including treatment and education homes. ^d Moreover, 12593 places (beds and incubators) for newborns as well as 2847 places in day care wards. ^e Average number of beds occupied during the year.

TABL. 10 (284). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a (dok.)***IN-PATIENT HEALTH CARE^a (cont.)*

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003	SPECIFICATION
LECZENI IN-PATIENTS					
Szpitala ogólne	5142568	6007091	6697920	6616174	<i>General hospitals</i>
Szpitala psychiatryczne	168349	208687	235813	215414	<i>Psychiatric hospitals</i>
Ośrodki leczenia odwykowego	5854	8377	10082	9887	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów	2274	4613	6979	7893	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej	—	112	205	236	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Sanatoria gruźlicy i chorób płuc	14586	1352	1994	—	<i>Sanatoria for persons with tuberculosis and pulmonary diseases</i>
Prewentoria	8129	1814	42	44	<i>Rehabilitation facilities</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^b	x	16340	24395	27641	<i>Chronic medical care homes^b</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^{bc}	x	5839	10413	10695	<i>Nursing homes^{bc}</i>
Hospicja	x	5784	8497	10752	<i>Hospice</i>
Sanatoria rehabilitacyjne	33283	41868	38890	40532	<i>Rehabilitation sanatoria</i>
Lecznictwo uzdrowiskowe — kuracjusze	389137	411102	467632	497199 ^f	<i>Health resort treatment patients</i>
w sanatoriach	247836	283272	335164	353697	<i>in sanatoria</i>
w szpitalach	141301	127830	132468	143502	<i>in hospitals</i>

a—c Notki patrz na str. 377. *f* Ponadto 53362 kuracjuszy leczonych było w systemie ambulatoryjnym.*a—c* See footnotes on page 377. *f* Moreover, 53362 health resort patients were treated as out-patient.TABL. 11 (285). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA RESORTU OBRONY NARODOWEJ ORAZ RESORTU SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI***IN-PATIENT HEALTH CARE OF THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE AND THE MINISTRY OF THE INTERIOR AND ADMINISTRATION*

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003	1995	2000	2002	2003	SPECIFICATION
	resort obrony narodowej <i>Ministry of National Defence</i>				resort spraw wewnętrznych i administracji <i>Ministry of the Interior and Administration</i>				
Szpitala ^a (stan w dniu 31 XII)	32	27	24	24	29	29	29	29	Hospitals ^a (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	8762	7391	7086	7121	6450	5516	5552	5657	Beds (as of 31 XII)
w tym w lecznictwie uzdrowiskowym	1172	1195	1350	1385	1483	1380	1433	1452	of which in health resort treatment
Leczeni w tys.	139,1	190,0	230,5	229,9	92,8	134,9	169,3	161,4	In-patients in thous.
w tym kuracjusze lecznictwa uzdrowiskowego	16,9	15,1	17,3	17,2	15,4	24,9	23,7	26,1	of which health resort treatment patients
Wypisani ^b w tys.	122,2	174,9	213,2	212,7	60,8	97,4	118,9	129,3	Discharges ^b in thous.
Zmarli ^b	1864	2764	3381	2965	1673	2111	2339	2285	Deaths ^b
Przeciętny ^b pobyt chorego w dniach ^b	13,7	9,2	8,0	7,6	15,0	9,9	8,5	8,1	Average patient stay in days ^b

a W resorcie obrony narodowej łącznie ze szpitalami uzdrowiskowymi (w 2003 r. — 5 szpitali), w resorcie spraw wewnętrznych i administracji łącznie z sanatoriami uzdrowiskowymi i izbami chorych (w 2003 r. — 6 sanatoriów i 1 izba chorych). *b* Bez lecznictwa uzdrowiskowego.

Źródło: dane Ministerstwa Obrony Narodowej oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

a In the Ministry of National Defence, including health resort hospitals (in 2003 — 5 hospitals), in the Ministry of the Interior and Administration, including health resort sanatoria and infirmaries (in 2003 — 6 sanatoria and 1 infirmary). *b* Excluding health resort treatment.

Source: data of the Ministry of National Defence and the Ministry of the Interior and Administration.

TABL. 12 (286). SZPITALA OGÓLNE
GENERAL HOSPITALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003	SPECIFICATION
Szpitala (stan w dniu 31 XII)	705	716	739	732	Hospitals (as of 31 XII)
Publiczne	696	686	678	660	Public
Niepubliczne	9	30	61	72	Non-public
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	213969	190952	188038	186043	Beds (as of 31 XII)
w szpitalach: publicznych	213826	189378	183817	180888	in: public hospitals
niepublicznych	143	1574	4221	5155	non-public hospitals
na 10 tys. ludności ^a	55,4	49,9	49,2	48,7	per 10 thous. population ^a
w tym na oddziałach ^b :					of which in specified wards ^b :
Chorób wewnętrznych	42849	37713	37229	37228	Internal diseases
w tym kardiologicznych	4076	6144	6590	7060	of which cardiological
Chirurgicznych	49850	47987	45944	45327	Surgical
Pediatrycznych	19034	12344	12020	11900	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	30119	22769	21510	21044	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	4370	3738	3889	4879	Oncological
Intensywnej terapii	1889	2524	2664	2589	Intensive therapy
Intensywnego nadzoru kardiologicznego	313	286	274	315	Intensive cardiological care
Zakaźnych	9864	5430	4649	4342	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	12994	10553	9990	9877	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	4181	3131	2599	2484	Dermatology
Neurologicznych	7148	7145	7405	7486	Neurological
Psychiatrycznych	3871	4590	4861	5201	Psychiatric
w tym na oddziałach leczenia uzależnień	330	358	494	561	of which in dependence treatment wards
Ruch chorych					Patients
Leczeni w tys.	5143	6007	6698	6616	In-patients in thous.
w szpitalach: publicznych	5137	5940	6534	6403	in: public hospitals
niepublicznych	6	67	164	213	non-public hospitals
w tym na oddziałach ^{bc} :					of which in specified wards ^{bc} :
chorób wewnętrznych	1158	1410	1572	1550	internal diseases
w tym kardiologicznych	118	250	322	334	of which cardiological
chirurgicznych	1240	1680	1871	1849	surgical
pediatrycznych	419	416	460	439	paediatric
ginekologiczno-położniczych	1026	979	1059	1054	gynaecological-obstetric
onkologicznych	118	143	166	173	oncological
intensywnej terapii	67	103	107	96	intensive therapy
intensywnego nadzoru kardiologicznego	11	20	21	25	intensive cardiological care
zakaźnych	153	134	137	126	communicable
gruźlicy i chorób płuc	143	197	213	217	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	49	58	64	60	dermatology
neurologicznych	149	206	240	242	neurological
psychiatrycznych	37	53	63	67	psychiatric
w tym na oddziałach leczenia uzależnień	5	6	10	10	of which in dependence treatment wards
Wypisani w tys.	4860	5734	6431	6354	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	166	168	167	169	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności ^a	1333	1570	1752	1732	In-patients per: 10 thous. population ^a
1 łóżko	24,1	31,5	35,6	35,5	bed
Przeciętny pobyt chorego w dniach	10,8	8,9	7,9	7,7	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	261	278	282	274	Average bed use in days

a, b Patrz uwagi ogólne: a — do Rocznika, ust. 13 na str. 34, b — ust. 8 na str. 369. c Łącznie z międzyoddziałowym ruchem chorych.

a, b See general notes: a — to the Yearbook, item 13 on page 34, b — item 8 on page 369. c Including inter-ward patient transfers.

TABL. 13 (287). **POMOC DORAŻNA**

Stan w dniu 31 XII

FIRST-AID

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2001	2002	SPECIFICATION
Działy i oddziały pomocy doraźnej	373	305	276	240	<i>First-aid departments and wards</i>
Wojewódzkie stacje pogotowia ratunkowego	30	23	19	19	<i>Voivodship emergency stations</i>
Pozostałe stacje pogotowia ratunkowego ^a	31	30	43	55	<i>Other emergency stations^a</i>
Filie pomocy doraźnej	88	135	145	169	<i>Emergency filial posts</i>
Karetki sanitarne	4202	2351	2186	2179	<i>Ambulances</i>
w tym do udzielania pomocy doraźnej	1614	1525	1509	<i>of which for emergency care</i>
w tym zespoły reanimacyjne	263	412	476	491	<i>of which resuscitation teams</i>
Dyżurujące zespoły lotnicze ^b	23	17	18	18	<i>Air ambulance^b teams on duty</i>
Samoloty i śmigłowce sanitarne	48	17	18	18	<i>Medical airplanes and helicopters</i>
Wyjazdy karetek sanitarnych (w ciągu roku) do:					<i>Ambulance calls (during the year) to:</i>
zachorowań: w tysiącach	3215	2609	2501	2819	<i>illnesses: in thousands</i>
na 1000 ludności	83	68	65	74	<i>per 1000 population</i>
wypadków: w tysiącach	349	374	388	429	<i>accidents: in thousands</i>
na 1000 ludności	9	10	10	11	<i>per 1000 population</i>
Korzystający z pomocy medycznej (w ciągu roku):					<i>Persons receiving medical assistance (during the year):</i>
w tysiącach	9650	6326	5435	5620	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	250	164	141	147	<i>per 1000 population</i>
w tym w ambulatoriach:					<i>of which in ambulatory departments:</i>
w tysiącach	6089	3342	2561	2382	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	158	86	66	62	<i>per 1000 population</i>

^a Podległe jednostkom samorządu terytorialnego oraz inne; w 1995 r. wyłącznie kolejowe stacje pogotowia ratunkowego. ^b Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobą posiadającą kwalifikacje do udzielania pierwszej pomocy.

U w a g a. W 2003 r. z pomocy doraźnej i ratownictwa medycznego (ustawa z dnia 25 VII 2001 r., Dz. U. Nr 113, poz. 1207, z późniejszymi zmianami), które obejmują wyjazdy do nagłego zagrożenia życia lub zdrowia, skorzystało 3013 tys. osób.

^a Subordinate to local self-government entities and others; in 1995 exclusively railroad emergency stations. ^b Airplane or helicopter, including crew, i.e., pilot and paramedic.

N o t e. In 2003, 3013 thous. persons used first-aid and emergency medical services, which include departures in emergency situations with risk to life or health (the law dated 25 VII 2001, Journal of Laws No. 113, item 1207, with later amendments).

TABL. 14 (288). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**

Stan w dniu 31 XII

PUBLIC PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003	SPECIFICATION
Apteki	6536	8318	9332	9585	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	5994	7739	8757	9512	<i>of which private</i>
w tym na wsi	1378	1543	1659	1711	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	227	271	272	553	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	187	220	248	518	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności ^b w tys. na:					<i>Population^b in thous. per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	5,7	4,5	4,0	3,8	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
w tym na wsi	9,4	8,3	7,7	6,6	<i>of which in rural areas</i>
1 aptekę	5,9	4,6	4,1	4,0	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	10,7	9,5	8,8	8,6	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący ^c w aptekach i w punktach aptecznych	13016	16242	20767	21739	<i>Pharmacists employed^c in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 13 na str. 369; w 1995 r. bez aptek podległych Polskim Kolejom Państwowym (PKP). ^b W 2000 r. do przeliczeń przyjęto skorygowaną liczbę ludności uwzględniającą ludność zbilansowaną w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002; patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 2 na str. 186. ^c W latach 1995 i 2000 w przeliczeniu na pełne etaty.

^a See general notes, item 13 on page 369; in 1995 excluding pharmacies subordinate to the Polskie Koleje Państwowe (PKP). ^b In 2000, corrected number of population, considering balanced population, based on the results of the Population and Housing Census 2002 was applied in calculations; see general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 2 on page 186. ^c In 1995 and 2000 calculated as full-time employment.

TABL. 15 (289). **KRWIODAWSTWO**
BLOOD DONATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003	SPECIFICATION
Regionalne centra ^a (stan w dniu 31 XII)	24	22	22	22	Regional centres ^a (as of 31 XII)
Oddziały terenowe ^b (stan w dniu 31 XII)	446	271	229	196	Local branches ^b (as of 31 XII)
Krwiodawcy ^c w tys.	472	421	437	463	Blood donors ^c in thous.
w tym honorowi	456	419	434	461	of which honorary blood donors
Pobrana krew w jednostkach krwi pełnej ^d w tys.	819	828	875	912	Blood taken in units of whole blood ^d in thous.
Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP) ^e w tys.	1065	1126	1082	1103	Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP) ^e in thous.

a, b W 1995 r.: *a* — stacje, *b* — punkty. *c* Łącznie z danymi resortu obrony narodowej oraz w 2003 r. również resortu spraw wewnętrznych i administracji. *d* Jedna jednostka krwi pełnej równa się 450 ml, jeden litr krwi pełnej w przybliżeniu równa się 2,22 jednostki. *e* Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom.

Źródło: dane Instytutu Hematologii i Transfuzjologii.

a, b In 1995: *a* — stations, *b* — points. *c* Including data of the Ministry of National Defence and in 2003 also the Ministry of the Interior and Administration. *d* One unit of whole blood equals 450 ml, one litre of whole blood equals approximately 2,22 units. *e* One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units.

Source: data of the Haematology and Transfusion Institute.

Uwaga do tablic 16—19 i 21

Dane dotyczą wszystkich zarejestrowanych w kraju szczepień oraz zachorowań na choroby zakaźne i zatrucia, gruźlicę oraz nowotwory złośliwe, tj. obejmują również dane resortu obrony narodowej, resortu spraw wewnętrznych i administracji oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Note to table 16—19 and 21

Data concern all registered vaccinations in the country as well as infectious diseases and poisonings, tuberculosis and malignant neoplasms, i.e., including data for the Ministry of National Defence, the Ministry of the Interior and Administration and the Internal Security Agency.

TABL. 16 (290). **SZCZEPIENIA OCHRONNE**

Stan w dniu 31 XII

VACCINATIONS

As of 31 XII

SZCZEPIENIA OCHRONNE	1995	2000	2002	2003	VACCINATIONS
	w % dzieci i młodzieży w danej grupie wieku posia- dających karty uodpornienia ^a in % children and youth with the immunisation card ^a				
Przeciw gruźlicy — noworodki zaszczepione szczepionką BCG ^b (w ciągu roku)	98,1	95,5	95,1	93,5	BCG vaccinations — new-borns ^b (during the year)
Przeciw błonicy/tężcowi — w roku życia:					Diphtheria/tetanus vaccinations — at age:
2 — szczepienie pierwotne	96,0	98,2	98,6	98,5	2 — primary vaccination
3 — szczepienie podstawowe (pełne)	90,5	94,9	94,9	94,8	3 — basic vaccination (full)
7 — szczepienie przypominające I	93,4	95,8	96,7	96,8	7 — booster dose I
15 — szczepienie przypominające II	97,4	97,6	97,8	98,1	15 — booster dose II
20 — szczepienie przypominające III	91,2	94,3	94,8	94,0	20 — booster dose III
Przeciw krztuścowi — w roku życia:					Whooping cough vaccinations — at age:
2 — szczepienie pierwotne	95,6	98,1	98,6	98,5	2 — primary vaccination
3 — szczepienie podstawowe (pełne)	90,0	94,7	94,8	94,7	3 — basic vaccination (full)
Przeciw odrze — w roku życia:					Measles vaccinations — at age:
3 — szczepienie podstawowe	96,1	97,4	97,6	97,5	3 — basic vaccination
8 — szczepienie przypominające	88,8	96,2	96,8	96,8	8 — booster vaccination
Przeciw porażeniu dziecięcemu nagminnemu — w roku życia:					Polio vaccinations — at age:
2 — szczepienie pierwotne	95,8	98,2	97,9	97,9	2 — primary vaccination
3 — szczepienie podstawowe (pełne)	90,4	94,8	94,7	94,6	3 — basic vaccination (full)
7 — szczepienie przypominające I	93,3	95,8	96,6	96,8	7 — booster dose I
Przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B — w roku życia:					Hepatitis type B vaccinations — at age:
2 — szczepienie pierwotne	23,2	99,3	99,8	99,8	2 — primary vaccination
3 — szczepienie podstawowe (pełne)	4,8	98,9	99,1	99,3	3 — basic vaccination (full)
Przeciw różyczce — dziewczęta w 14 roku ży- cia	94,3	97,8	98,1	98,5	Rubella vaccinations — girls aged 14

a W 2003 r. w placówkach służby zdrowia karty uodpornienia posiadało: 98,8% ogółu dzieci w 2 roku życia, 99,8% — w 3 roku życia, 98,1% — w 7 roku życia, 97,4% — w 8 roku życia, 97,3% — ogółu młodzieży w 15 roku życia, 76,0% — w 20 roku życia oraz 97,4% — ogółu dziewcząt w 14 roku życia (różyczka). *b* Udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych urodzeń żywych.

Źródło: dane Państwowego Zakładu Higieny.

a In 2003, 98,8% of all 2 year-olds, 99,8% of 3 year-olds, 98,1% of 7 year-olds, 97,4% of 8 year-olds, 97,3% of 15 year-olds, 76,0% of 20 year-olds and 97,4% of girls, aged 14 (rubella), possessed immunisation cards in health care facilities. *b* Share in the total number of registered live births.

Source: data of the National Institute of Hygiene.

TABL. 17 (291). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŻNE I ZATRUCIA^a**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS^a

CHOROBY	1996— —2000	2000	2002	2003	1996— —2000	2000	2002	2003	DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności ^b per 100 thous. population ^b				
Błonica	2	1	—	—	0,01	0,00	x	x	Diphtheria
Tężec	28	14	20	30	0,07	0,04	0,05	0,08	Tetanus
Krztusiec	1688	2269	1788	2034	4,4	5,9	4,7	5,3	Whooping cough
Odra	682	77	34	48	1,8	0,20	0,09	0,13	Measles
Porażenie dziecięce na- gminne	—	—	—	1	x	x	x	0,00	Acute poliomyelitis
Wirusowe zapalenie wątro- by	9873	5360	4449	4228	25,6	14,0	11,6	11,1	Viral hepatitis
w tym typ B	4348	2825	2021	1812	11,3	7,4	5,3	4,7	of which type B
Różyczka	67689	46181	40518	10588	175,5	120,7	106,0	27,7	Rubella
AIDS ^c	124	120	116	129	0,32	0,31	0,30	0,34	AIDS ^c
Salmonellozy	24457	22799	20688	16612	63,4	59,6	54,1	43,5	Salmonella infections
Czerwonka bakteryjna . .	387	121	220	75	1,0	0,32	0,58	0,20	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia po- karmowe	3827	3989	6159	3725	9,9	10,4	16,1	9,8	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci do lat 2 ^d	15061	17538	17769	16470	183,6	227,2	246,4	233,0	Diarrhoea and gastroenteri- tis of presumed of in- fections origin (under 2 years) ^d
Szkarlatyna (płonica) . .	14806	8345	4053	3872	38,4	21,8	10,6	10,1	Scarlet fever
Zapalenie opon mózgo- wych	4715	2110	1974	1904	12,2	5,5	5,2	5,0	Meningitis
Zapalenie mózgu	579	570	503	761	1,5	1,5	1,3	2,0	Encephalitis
Świnka (zapalenie przyusz- nicy nagminne)	89680	17548	39978	87336	232,5	45,9	104,6	228,7	Mumps
Toksoplazmoza	313	368	652	617	0,81	0,96	1,7	1,6	Toxoplasmosis
Tasiemczyce	636	468	304	278	1,6	1,2	0,80	0,73	Cestode infestations
Włośnica	78	36	42	40	0,20	0,09	0,11	0,10	Trichinellosis
Świerzb	18211	16914	15831	13741	47,2	44,2	41,4	36,0	Scabies
Grypa	1811341	1596920	228055	1216285	4696,4	4174,3	596,5	3184,4	Influenza
Szczepieni przeciw wście- kliźnie	8464	9914	8757	7519	21,9	25,9	22,9	19,7	Rabies vaccinations

^a W okresie wieloletnim — przeciętne roczne. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 34. ^c Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę chorób. ^d Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2.

Źródło: dane Państwowego Zakładu Higieny.

^a During long-term periods — annual average. ^b See general notes to the Yearbook, item 13 on page 34. ^c Preliminary data because of specific features of the disease. ^d Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2.

Source: data of the National Institute of Hygiene.

TABL. 18 (292). **OSOBY ZAREJESTROWANE W PORADNIACH GRUŻLICY I CHOROÓB PŁUC**
PERSONS REGISTERED IN TUBERCULOSIS AND LUNG DISEASES OUT-PATIENT CLINICS

ROZPOZNANIE	1995	2000	2002	2003				DIAGNOSIS
	ogółem (stan w dniu 31 XII) total (as of 31 XII)				w tym nowe przypadki zachorowań ^a of which new cases ^a			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	na 100 tys. ludności per 100 thous. population	
OGÓŁEM	860977	835601	863881	850182	2226,2	10124	26,5	TOTAL
Chorzy z czynną gruźlicą układu oddechowego	16299	13457	13549	13611	35,6	9207 ^b	24,1	With active respiratory tuberculosis
w tym zakaźną	8658	7789	7810	7997	20,9	5558	14,6	of which bacteriologically confirmed
Chorzy z czynną gruźlicą poza układem oddechowym	1734	1438	1752	1987	5,2	917 ^c	2,4	With active extra-respiratory tuberculosis
w tym zakaźną	504	466	566	633	1,7	272	0,7	of which bacteriologically confirmed
Ozdrowieńcy po gruźlicy	102484	92785	90520	88121	230,8	x	x	Convalescents post tuberculosis
Osoby ze zwiększonym ryzykiem zachorowania na gruźlicę	203688	154291	146962	138818	363,5	x	x	Persons with high-risk of contracting tuberculosis
Chorzy z innymi chorobami układu oddechowego	536772	573630	611098	607645	1591,1	x	x	Patients with other respiratory diseases

^a Dane podano na podstawie indywidualnych kart zgłoszeń. ^b, ^c Dane dotyczą gruźlicy: ^b — płuc, ^c — pozapłucnej.
 Źródło: dane Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.

^a Data are given on the basis of patient registration cards. ^b, ^c Concerns tuberculosis: ^b — pulmonary, ^c — extra pulmonary.
 Source: data of the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

TABL. 19 (293). **ZACHOROWANIA NA GRUŻLICĘ PŁUC^a**
INCIDENCE OF PULMONARY TUBERCULOSIS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W wieku At age									
		0—4 lata	5—9	10—14	15—19	20—29	30—39	40—49	50—59	60 lat i więcej and more	
Mężczyźni Males	1995	10316	33	20	44	169	677	1867	2870	1867	2769
	2000	7440	7	17	15	117	529	1040	2167	1444	2104
	2002	6341	10	4	12	92	400	732	1825	1462	1804
	2003	6185	4	3	7	72	407	741	1668	1445	1838
Gruźlica czynna zakaźna Active, bacteriologically confirmed		3821	2	2	2	46	268	540	1140	857	964
Gruźlica czynna niezakaźna Active, non-bacteriologically confirmed		2364	2	1	5	26	139	201	528	588	874

^a Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych; w latach 1995 i 2000 dotyczy gruźlicy układu oddechowego.

^a Concerns newly registered cases; in 1995 and 2000 concerns respiratory tuberculosis.

TABL. 19 (293). **ZACHOROWANIA NA GRUŻLICĘ PŁUC^a (dok.)**
INCIDENCE OF PULMONARY TUBERCULOSIS^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W wieku At age								60 lat i więcej and more
			0—4 lata	5—9	10—14	15—19	20—29	30—39	40—49	50—59	
Kobiety Females	1995	4995	23	25	45	181	659	933	874	519	1736
	2000	3520	13	7	23	107	402	462	669	415	1422
	2002	3097	7	6	17	88	324	389	560	443	1263
	2003	3022	4	3	10	80	359	354	535	429	1248
Gruźlica czynna zakaźna <i>Active, bacteriologically confirmed</i>		1737	1	—	5	55	216	232	282	180	766
Gruźlica czynna niezakaźna <i>Active, non-bacteriologically confirmed</i>		1285	3	3	5	25	143	122	253	249	482

^a Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych; w latach 1995 i 2000 dotyczy gruźlicy układu oddechowego.
Źródło: dane Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc.

^a Concerns newly registered cases; in 1995 and 2000 concerns respiratory tuberculosis.
Source: data of the Tuberculosis and Lung Diseases Institute.

TABL. 20 (294). **ZACHOROWANIA^a NA CHOROBY WENERYCZNE**
INCIDENCE^a OF VENEREAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Grand total	Mężczyźni Males						Kobiety Females					
			razem total	w tym w wieku of which aged					razem total	w tym w wieku of which aged				
				15—19 lat	20—24	25—29	30—44	45 lat i więcej and more		15—19 lat	20—24	25—29	30—44	45 lat i więcej and more
OGÓŁEM TOTAL	1995	3135	2212	112	429	430	875	355	923	135	223	129	295	132
	2000	1713	1239	36	191	226	481	297	474	32	122	100	139	79
	2002	1759	1261	19	169	197	532	338	498	38	101	101	150	96
	2003	1630	1159	37	153	213	462	287	471	37	102	86	142	95
Kiła <i>Syphilis</i>		984	607	18	57	83	244	199	377	31	79	65	111	82
w tym wczesna <i>of which early syphilis</i>		766	495	17	54	74	215	135	271	28	68	51	82	41
Rzeżączka <i>Gonococcal infections</i>		646	552	19	96	130	218	88	94	6	23	21	31	13
NA 100 TYS. LUDNOŚCI^b PER 100 THOUS. POPULATION^b	1995	8,1	11,8	6,8	29,8	34,4	19,2	6,6	4,7	8,6	16,1	10,8	6,5	1,9
	2000	4,5	6,7	2,1	12,1	16,3	11,8	5,0	2,4	2,0	8,0	7,4	3,5	1,0
	2002	4,6	6,8	1,1	10,5	13,4	13,5	5,4	2,5	2,4	6,5	7,1	3,9	1,2
	2003	4,3	6,3	2,3	9,3	14,1	11,9	4,5	2,4	2,4	6,4	5,9	3,7	1,2
W tym kiła <i>Of which syphilis</i>	1995	4,1	5,0	1,6	7,9	11,6	9,1	4,3	3,2	4,3	10,3	6,9	4,8	1,7
	2000	2,5	3,4	0,5	3,7	5,9	6,5	3,5	1,8	1,0	4,6	5,4	2,8	1,0
	2002	3,0	4,0	0,3	4,4	6,4	8,0	3,9	2,2	2,2	5,7	5,2	3,4	1,1
	2003	2,0	3,3	1,1	3,5	5,5	6,3	3,1	1,9	2,0	5,0	4,4	2,9	1,0

^a Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych. ^b W danej grupie wieku; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 34.
Źródło: dane Instytutu Wenerologii Akademii Medycznej w Warszawie.

^a Concerns newly registered cases. ^b Within specified age group; see general notes to the Yearbook, item 13 on page 34.
Source: data of the Institute of Venereology of the Medical Academy in Warszawa.

TABL. 21 (295). **ZACHOROWANIA¹ NA NOWOTWORY ZŁOŚLIWE**
INCIDENCE¹ OF MALIGNANT NEOPLASMS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION			Ogółem Total	W wieku At age									80 lat i więcej and more
<i>o</i> — ogółem <i>m</i> — mężczyźni <i>k</i> — kobiety	<i>total</i> <i>males</i> <i>females</i>	0—9 lat		10— 19	20— 29	30— 39	40— 49	50— 59	60— 69	70— 79			
OGÓŁEM TOTAL	1995	<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	105186 55427 49759	660 359 301	760 403 357	1192 591 601	3725 1352 2373	12405 5222 7183	18490 10279 8211	32470 19326 13144	24528 13114 11414	10956 4781 6175	
	2000 ²	<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	114432 58931 55501	466 262 204	735 375 360	1409 714 695	2923 1071 1852	12881 5079 7802	21764 10855 10909	32306 18720 13586	31177 17099 14078	10771 4756 6015	
	2001	<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	114111 58704 55407	482 259 223	702 390 312	1412 714 698	3007 1121 1886	12585 4819 7766	22742 11257 11485	31403 18339 13064	31096 17074 14022	10682 4731 5951	
umiejscowienie: site:													
Warga, jama ustna i gardło Lip, oral cavity and pharynx		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	2779 2160 619	6 4 2	15 8 7	21 7 14	79 48 31	425 342 83	779 652 127	773 637 136	520 371 149	161 91 70	
Narządy trawienne Digestive organs		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	25811 14124 11687	7 2 5	12 9 3	67 39 28	321 178 143	1776 1065 711	4178 2591 1587	7373 4481 2892	8625 4426 4199	3452 1333 2119	
Narządy oddechowe i klatka piersiowa . . . Respiratory and intrathoracic organs		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	23100 18298 4802	8 3 5	17 9 18	50 32 18	161 102 59	2078 1533 545	5240 4110 1130	7722 6469 1253	6396 5082 1314	1428 958 470	
Kości i chrząstka stawowa Bone and articular cartilage		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	440 257 183	14 6 8	63 47 16	39 22 17	34 22 12	50 29 21	72 43 29	80 42 38	62 33 29	26 13 13	
Czerniak i inne nowotwory skóry Melanoma and other malignant neoplasms of skin		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	7429 3508 3921	4 2 2	14 9 5	113 40 73	240 111 129	704 314 390	1152 592 560	1778 923 855	2254 1073 1181	1170 444 726	
Międzybłonek i tkanki miękkie Mesothelial and soft tissue		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	1081 534 547	32 18 14	43 20 23	44 22 22	62 34 28	150 75 75	196 112 84	248 123 125	223 103 120	83 27 56	
Sutec Breast		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	12227 110 12117	1 — 1	2 — 2	43 1 42	507 3 504	2665 15 2650	3536 18 3518	2725 32 2693	2056 34 2022	692 7 685	
Żeńskie narządy płciowe Female genital organs		<i>o=k</i>	11358	2	26	129	531	2156	2845	2823	2222	624	
Męskie narządy płciowe Male genital organs		<i>o=m</i>	6237	3	38	240	201	190	603	1834	2291	837	
Układ moczowy Urinary tract		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	8321 5875 2446	45 22 23	13 5 8	25 11 14	119 77 42	644 440 204	1542 1117 425	2574 1910 664	2596 1829 767	763 464 299	
Oko, mózg i inne części centralnego układu nerwowego Eye, brain and other parts of central nervous system		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	3021 1565 1456	98 53 45	140 78 62	138 71 67	197 110 87	448 234 214	585 330 255	695 374 321	596 271 325	124 44 80	
Tarczycza i inne gruczoły wydzielania wew- nętrznego Thyroid and other endocrine glands		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	1745 346 1399	11 6 5	46 13 33	97 16 81	197 29 168	389 56 333	409 86 323	318 77 241	230 58 172	48 5 43	
Niedokładnie określone, wtórne i o nieokre- ślonym umiejscowieniu Ill-defined, secondary and unspecified sites		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	4410 2436 1974	15 6 9	15 10 5	35 18 17	52 31 21	310 177 133	713 465 248	1097 701 396	1430 743 687	743 285 458	
Tkanka limfatyczna, krwiotwórcza i tkanki pokrewne Lymphoid, haematopoietic and related tissue		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	6123 3235 2888	236 134 102	258 144 114	371 195 176	306 175 131	599 348 251	890 536 354	1354 731 623	1584 753 831	525 219 306	
Niezależne mnogie umiejscowienie . . . Independent (primary) multiple sites		<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	29 19 10	— — —	— — —	— — —	— — —	1 1 —	2 5 —	9 7 4	11 4 4	6 7 2	
NA 100 TYS. LUDNOŚCI ³ PER 100 THOUS. POPULATION ³	1995	<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	272.6 295.1 251.2	12.2 12.9 11.4	11.5 12.0 11.1	22.6 22.0 23.3	63.4 45.6 81.5	214.3 182.1 246.0	521.0 612.1 439.2	946.2 1287.6 680.7	1337.0 1916.6 992.3	1337.1 1939.5 1077.9	
	2000	<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	299.1 317.8 281.5	10.3 11.4 9.3	11.7 11.7 11.7	24.2 24.1 24.2	58.8 42.6 75.3	208.2 165.8 249.7	531.9 556.3 509.7	970.2 1278.8 728.1	1354.9 2005.1 972.0	1425.2 2169.7 1121.1	
	2001	<i>o</i> <i>m</i> <i>k</i>	298.3 316.8 281.0	11.1 11.7 10.6	11.4 12.4 10.3	23.7 23.6 23.8	61.1 45.0 77.6	205.6 158.9 251.4	527.9 547.1 510.3	958.9 1273.9 711.8	1307.8 1926.3 940.2	1354.8 2054.8 1066.1	

1 Dotyczy przypadków nowo zarejestrowanych. 2 Dane skorygowano w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika. 3 W danej grupie wieku; patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 34.

Źródło: dane Instytutu Onkologii.

1 Concerns newly registered cases. 2 Data corrected in relation to the published in the previous edition of the Yearbook. 3 Within the specified age group; see general notes to the Yearbook, item 13 on page 34.

Source: data of the Institute of Oncology.

TABL. 22 (296). **OSOBY ZAREJESTROWANE W PORADNIACH ZDROWIA PSYCHICZNEGO**
PERSONS REGISTERED IN PSYCHIATRIC OUT-PATIENT CLINICS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>		W tym zarejestrowani po raz pierwszy <i>Of which registered for the first time</i>		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. ludności ^a <i>per 100 thous. population^a</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. ludności ^a <i>per 100 thous. population^a</i>	
OGÓŁEM 1995	649494	1683,2	176065	456,3	TOTAL
2000	821645	2147,8	232975	609,0	
2002	1074937	2811,6	304233	795,7	
2003	1149959	3010,7	318000	832,6	
Organiczne zaburzenia psychiczne włącznie z zespołami objawowymi	180514	472,6	44009	115,2	<i>Organic, including symptomatic, mental disorders</i>
Zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu	25549	66,9	8371	21,9	<i>Mental and behavioural disorders due to use of alcohol</i>
Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem innych substancji psychoaktywnych	5221	13,6	2058	5,4	<i>Mental and behavioural disorders due to use of drugs</i>
Schizofrenia	122224	320,0	14795	38,7	<i>Schizophrenia</i>
Inne zaburzenia psychotyczne (nie-schizofreniczne)	59308	155,3	11631	30,5	<i>Other psychotic disorders (non-schizophrenic)</i>
Zaburzenia nastroju (afektywne)	241000	631,0	59339	155,4	<i>Affective disorders</i>
Zaburzenia nerwicowe	335382	878,1	111686	292,4	<i>Neurotic disorders</i>
Zaburzenia osobowości i zachowania dorosłych	28995	75,9	10682	28,0	<i>Adult personality and behavioural disorders</i>
Upośledzenie umysłowe	62172	162,8	13967	36,6	<i>Mental retardation</i>
Zaburzenia rozwojowe	55899	146,3	22928	60,0	<i>Specific developmental disorders</i>
Pozostałe	33695	88,2	18534	48,5	<i>Others</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 34.

Źródło: dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

*a See general notes to the Yearbook, item 13 on page 34.**Source: data of the Institute of Psychiatry and Neurology.*

TABL. 23 (297). **OSOBY ZAREJESTROWANE W PORADNIACH ODWIKOWYCH**
PERSONS REGISTERED IN ANTI-ADDICT OUT-PATIENT CLINICS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>		W tym zarejestrowani po raz pierwszy <i>Of which registered for the first time</i>		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej ^a <i>per 100 thous. population aged 20 and more^a</i>	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. ludności w wieku 20 lat i więcej ^a <i>per 100 thous. population aged 20 and more^a</i>	
OGÓŁEM 1995	104510	393,3	39294	147,9	TOTAL
2000	130191	473,9	56238	204,7	
2002	155336	553,9	73471	262,0	
2003	140451	495,7	58512	206,5	
Zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu	130472	460,5	53792	189,8	<i>Mental and behavioural disorders due to use of alcohol</i>
miasta	100422	558,7	40471	225,2	<i>urban areas</i>
wieś	30050	290,0	13321	128,6	<i>rural areas</i>
ostre zatrucia i używanie szkodliwych	9095	32,1	3648	12,9	<i>acute intoxications and harmful use</i>
zespół uzależnienia	112346	396,5	46554	164,3	<i>dependence syndrome</i>
zespół abstynencyjny bez majaczenia	5931	20,9	2664	9,4	<i>withdrawal state</i>
zespół abstynencyjny z majaczeniem	605	2,1	234	0,8	<i>withdrawal state with delirium</i>
zaburzenia psychiatryczne inne (bez majaczenia)	1178	4,2	377	1,3	<i>others psychotic disorders (without delirium)</i>
inne zaburzenia	1317	4,7	315	1,1	<i>other disorders</i>
Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem innych substancji psychoaktywnych	4088	14,4	1922	6,8	<i>Mental and behavioural disorders due to use of drugs</i>
Inne zaburzenia psychiczne	4529	16,0	1898	6,7	<i>Other mental disorders</i>
Obserwacje	1362	4,8	900	3,2	<i>Observation for suspected mental and behavioural disorders</i>

^a Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 34.

Źródło: dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes to the Yearbook, item 13 on page 34.

Source: data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 24 (298). **ŻŁOBKI^a**

Stan w dniu 31 XII

NURSERIES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003	SPECIFICATION
Żłobki	591	428	382	399	Nurseries
w tym publiczne	580	416	363	381	of which public
Oddziały żłobkowe	96	168	177	140	Nursery wards
Miejsca w żłobkach w tys.	37,9	29,9	27,1	25,7	Places in nurseries in thous.
w tym w publicznych	37,2	29,1	25,9	24,7	of which in public
Dzieci przebywające w żłobkach (w ciągu roku) w tys.	69,3	52,8	45,3	44,5	Children staying in nurseries (during the year) in thous.
w tym w publicznych	68,1	51,7	43,7	43,0	of which in public
Miejsca w żłobkach na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach ^b	51	47	45	43	Places in nurseries per 1000 children up to age 3 in urban areas ^b
Dzieci przebywające w żłobkach na 1000 dzieci w wieku do lat 3 ^b	23	21	19	20	Children staying in nurseries per 1000 children up to age 3 ^b

^a Łącznie ze żłobkami tygodniowymi (w 2003 r. — 1 żłobek, 70 miejsc, 137 dzieci); miejsca i dzieci w żłobkach — łącznie z oddziałami żłobkowymi. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 34.

^a Including weekly nurseries (in 2003 — 1 nursery, 70 places, 137 children); placed and children in nurseries — including nursery wards. ^b See general notes to the Yearbook, item 13 on page 34.

TABL. 25 (299). **RODZINY ZASTĘPCZE^a**

Stan w dniu 31 XII

FOSTER FAMILIES^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	35838	39877	35883	36169	Foster families
Dzieci w rodzinach zastępczych ^b	46101	50122	47268	47707	Children in foster families ^b
w tym posiadające orzeczenie o niepełnosprawności ^c			4520	4070	of which children with legal confirmation of disability ^c

^a W latach 1995 i 2000 — stan w końcu roku. ^b Dzieci do lat 18; łącznie z dziećmi niebędącymi pod nadzorem sądów (patrz dział „Wymiar sprawiedliwości”, tabl. 24 na str. 174). ^c W 2002 r. dotyczy dzieci pobierających zasiłek pielęgnacyjny.

^a In 1995 and 2000 — as end of year. ^b Children up to age of 18; including children not under court supervision (see the chapter "Justice", table 24 on page 174). ^c In 2002 concerns children receiving nursing benefits.

TABL. 26 (300). **CAŁODOBOWE PLACÓWKI OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY^a**

Stan w dniu 31 XII

ROUND-THE-CLOCK CARE AND EDUCATION CENTRES FOR CHILDREN AND YOUNG PEOPLE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2002	2003	SPECIFICATION
	placówki centres			wychowankowie residents			wolontariusze volunteers		
O G Ó Ł E M	666	688	724	26025	25550	24380	2157	2906	TOTAL
placówki:									centres:
Interwencyjne	63	67	75	2988	3274	2707	171	299	Intervention
Rodzinne	166	179	213	1249	1308	1530	46	68	Family
Socjalizacyjne	376	388	382	17857	17556	16875	1892	2489	Socialization
Resocjalizacyjne	61	54	54	3931	3412	3268	48	50	Resocialization
turnusowe i okresowe	9	5	3	628	329	84	2	—	term and temporary
młodzieżowe ośrodki wychowawcze	52	49	51	3303	3083	3184	46	50	youth education centres

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 17 na str. 369.

U w a g a. Ponadto w 2003 r. w 1440 placówkach wsparcia dziennego przebywało 66034 wychowanków, a w 19 placówkach resocjalizacyjnych dziennych przebywało 659 wychowanków.

^a See general notes, item 17 on page 369.

Note. Moreover, in 2003, 66034 residents stayed in 1440 daily assistance centres and 659 residents stayed in 19 resocialization day centres.

TABL. 27 (301). **POMOC SPOŁECZNA**

Stan w dniu 31 XII

SOCIAL WELFARE

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003	SPECIFICATION
PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ (łącznie z filiami) ^a STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES (including subbranches) ^a					
Domy i zakłady (bez filii)	831	936	999	1099	Homes and facilities (excluding sub-branches)
dla:					for:
Osób starych	157	199	214	257	Elderly
Przewlekłe somatycznie chorych	346	217	227	229	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^b	278	272	167	164	Mentally retarded ^b
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^b					
Przewlekłe psychicznie chorych	—	133	156	155	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	11	12	14	13	Physically handicapped
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	19	33	41	51	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	7	57	77	123	Homeless
Innych osób	13	13	8	4	Other persons
Miejsca ogółem	79898	81655	88325	92762	Total places
w domach i zakładach dla:					in homes and facilities for:
Osób starych	12301	13566	14682	16218	Elderly
Przewlekłe somatycznie chorych	39123	23730	25411	25751	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^b	25580	24708	15335	15308	Mentally retarded ^b
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^b					
Przewlekłe psychicznie chorych	—	13485	16873	17094	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	1344	1250	1413	1179	Physically handicapped
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	710	1221	1694	2021	Mothers with dependent children and pregnant women
Bezdomnych	215	3271	4981	6772	Homeless
Innych osób	625	424	130	91	Other persons
Miejsca na 10 tys. ludności^c	20,7	21,3	23,1	24,3	Places per 10 thous. population^c
Mieszkańcy ogółem	76487	80634	87500	91824	Total residents
w tym do lat 18	3777	3660	3751	of which up to age 18
w tym umieszczeni w ciągu roku	19076	20693	24495	32435	of which placed within during the year
w domach i zakładach dla:					in homes and facilities for:
Osób starych	11500	13330	14422	15975	Elderly
Przewlekłe somatycznie chorych	37880	23478	25373	25736	Chronically ill with somatic disorders
Dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie ^b	24636	24567	15247	15271	Mentally retarded ^b
Dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie ^b					
Przewlekłe psychicznie chorych	—	13379	16833	17139	Chronically mentally ill
Niepełnosprawnych fizycznie	1227	1247	1405	1168	Physically handicapped

^a W 1995 r. łącznie z zakładami opiekuńczo-leczniczymi i leczniczo-wychowawczymi oraz od 2000 r. łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy; ponadto w 2003 r. w gestii resortu obrony narodowej był 1 dom emeryta ze 100 miejscami. ^b Do 2000 r. domy dla umysłowo upośledzonych. ^c Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 13 na str. 34.

^a In 1995 including chronic medical care homes and treatment and education homes as well as since 2000 including community self-help homes; moreover, in 2003 in the Ministry of National Defence there was 1 pensioner's home, capable of accommodating 100 people. ^b Until 2000 homes for mentally disabled. ^c See general notes to the Yearbook, item 13 on page 34.

TABL. 27 (301). POMOC SPOŁECZNA (dok.)

Stan w dniu 31 XII

SOCIAL WELFARE (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	1995	2000	2002	2003	SPECIFICATION
------------------	------	------	------	------	---------------

PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a (dok.)STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a (cont.)

Mieszkańcy ogółem (dok.)					Total residents (cont.)
w domach i zakładach dla:					<i>in homes and facilities for:</i>
Matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	518	1140	1498	1780	<i>Mothers with dependent children and pregnant women</i>
Bezdomnych	170	3121	4861	6325	<i>Homeless</i>
Innych osób	556	372	122	93	<i>Other persons</i>
Mieszkańcy na 10 tys. ludności^c	19,8	21,1	22,9	24,0	Residents per 10 thous. population^c
Osoby oczekujące na umieszczenie	10453	9372	16568	19813	Persons awaiting a place

DZIENNE DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ

SOCIAL WELFARE DAY HOMES

Domy	223	236	235	231	<i>Homes</i>
Miejsca	11898	12883	13839	12774	<i>Places</i>

a, c Notki patrz na str. 389.

a, c See footnotes on page 389.

TABL. 28 (302). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^aSOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający w tys. <i>Beneficiaries in thous.</i>	Udzielone świadczenia w mln zł <i>Benefits granted in mln zł</i>	SPECIFICATION
OGÓŁEM 1995	2127	1407,6	TOTAL
2000	2144	3107,4	
2002	2549	3833,7	
2003	2640^b	3726,0	
Pomoc materialna	3350	3424,5^c	Material assistance
w tym:			of which:
Zasilek: stały	70	290,6	Benefit: permanent
stały wyrównawczy	140	413,4	permanent compensatory
okresowy	348	197,3	temporary
celowy	1107	499,9	appropriated
Renta socjalna ^d	252	846,1	Disability welfare pension ^d
Ochrona macierzyństwa	118	129,8	Maternity care
Schronienie	11	16,5	Shelter
Posilek	1115	323,7	Meals
Ubranie	36	5,3	Clothing
Pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne	22	3,5	Treatment costs
Pomoc w formie usług	95^e	301,5	Assistance in the form of services

a Patrz uwagi ogólne, ust. 19 na str. 370. *b* W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie. *c* W tym przyznano zasiłki rodzinne i pielęgnacyjne w kwocie 152,5 mln zł. *d* Dane dotyczą okresu 1 I–30 IX; ponadto w IV kwartale wypłacono 330,6 mln zł renty 235,6 tys. osób (patrz uwagi ogólne, ust. 20 na str. 370.). *e* W tym pokryto koszty porzebu dla 4,4 tys. osób.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, w zakresie renty socjalnej za IV kwartał — dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

a See general notes, item 19 on page 370. *b* Under the item benefits, recipient may be shown several times. *c* Of which 152,5 mln zł of family and nursing benefits was assigned. *d* Data concerns the period 1 I—30 IX; moreover, in IV quarter 330,6 mln zł pension was paid to 235,6 thous. people (see general notes, item 20 on page 370). *e* Of which burial costs were covered for 4,4 thous. people.

Source: data of the Ministry of Economy, Labour and Social Policy, in regard to disability welfare pension for IV quarter — data of the Social Insurance Institution.